

13.10.2010

A7-0136/48

Grozījums Nr. 48

Barbara Weiler

S&D grupas vārdā

Malgorzata Handzlik

PPE grupas vārdā

Jürgen Creutzmann

ALDE grupas vārdā

Heide Rühle

Verts/ALE grupas vārdā

Edvard Kožušník

ECR grupas vārdā

Cornelis de Jong

GUE/NGL grupas vārdā

Malcolm Harbour

Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas vārdā

Ziņojums

A7-0136/2010

Barbara Weiler

Maksājumu kavējumu novēršana komercdarījumos (pārstrādāta redakcija)

COM(2009)0126 – C7-0044/2009 – 2009/0054(COD)

Direktīvas priekšlikums

–

PARLAMENTA GROZĪJUMI*

Komisijas priekšlikumā

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVAI 2010/...

par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos (pārstrādāta redakcija)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 114. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹,

---

* Grozījumi: jaunais vai grozītais teksts ir norādīts treknā slīprakstā; svītrojumi ir apzīmēti ar simbolu

█.

rīkojoties saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru²,

tā kā:

- (1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 29. jūnija Direktīvā 2000/35/EK par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos³ jāizdara vairāki būtiski grozījumi. Skaidrības labad minētā direktīva būtu jāpārstrādā.
- (2) Vairumu preču un pakalpojumu iekšējā tirgū uzņēmumi piegādā citiem uzņēmumiem un publiskām iestādēm ar atliktas samaksas noteikumiem, tādējādi piegādātājs klientam rēķina apmaksai dod laiku, par ko puses vienojušās vai kas norādīts piegādātāja rēķinā, vai kas noteikts ar likumu.
- (3) Daudzi maksājumi komercdarījumos starp tirgus dalībniekiem vai starp tirgus dalībniekiem un publiskām iestādēm tiek veikti vēlāk, nekā noteikts līgumā vai izklāstīts vispārējos tirdzniecības nosacījumos. Lai gan preces ir piegādātas vai pakalpojumi sniegti, daudzi ar tiem saistītie rēķini tiek maksāti, ievērojami kavējot termiņu. Šādi maksājumu kavējumi nelabvēlīgi ietekmē likvīdos aktīvus un apgrūtina uzņēmumu finanšu pārvaldību. Tie ietekmē arī uzņēmumu konkurētspēju un rentabilitāti, ja kreditoram maksājuma kavējuma dēļ ir nepieciešams ārējs finansējums. Ekonomikas lejupslīdes laikā šis risks ievērojami palielinās, jo finansējuma pieejamība ir apgrūtināta.
- (4) Tiesiska aizstāvība pret maksājumu kavējumiem jau ir vienkāršota ar Padomes 2000. gada 22. decembra Regulu (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās⁴, Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Regulu (EK) Nr. 805/2004, ar ko izveido Eiropas izpildes rīkojumu neapstrīdētiem prasījumiem⁵, Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 12. decembra Regulu (EK) Nr. 1896/2006, ar ko izveido Eiropas maksājuma rīkojuma procedūru⁶, un Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 11. jūlija Regulu (EK) Nr. 861/2007, ar ko izveido Eiropas procedūru maza apmēra prasībām⁷. Lai novērstu maksājumu kavējumus komercdarījumos, vēl ir jāpieņem papildu noteikumi.
- (5) Uzņēmējiem būtu jādod iespēja nodarboties ar komercdarbību visā iekšējā tirgū saskaņā ar nosacījumiem, kas nodrošina, lai pārrobežu darījumi nebūtu saistīti ar lielāku risku kā pārdošana valsts iekšienē. Rastos konkurences traucējumi, ja valsts iekšējos un pārrobežu darījumos piemērotu būtiski atšķirīgus noteikumus.
- (6) *Savā 2008. gada 25. jūnija paziņojumā „Vispirms domāt par mazākajiem. Eiropas*

---

¹ OV C 255, 22.9.2010., 42. lpp.

² Eiropas Parlamenta 2010. gada xx nostāja.

³ OV L 200, 8.8.2000., 35. lpp.

⁴ OV L 12, 16.1.2001., 1. lpp.

⁵ OV L 143, 30.4.2004., 15. lpp.

⁶ OV L 399, 30.12.2006., 1. lpp.

⁷ OV L 199, 31.7.2007., 1. lpp.

Mazās uzņēmējdarbības akts”. Komisija uzsvēra, ka mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU) būtu jāuzlabo finansējuma pieejamība un jāveido savlaicīgiem maksājumiem komercdarījumos labvēlīga tiesiskā un uzņēmējdarbības vide. **Būtu jāatzīmē, ka publiskām iestādēm šajā sakarībā ir īpaša atbildība. MVU definēšanas kritēriji ir izklāstīti Komisijas 2003. gada 6. maija Ieteikumā 2003/361/EK par mikrouzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu definīciju**¹.

- (7) Viena no Komisijas 2008. gada 26. novembra paziņojuma „Eiropas ekonomikas atveseļošanas plāns” prioritārajām darbības jomām ir administratīvā sloga samazināšana un uzņēmējdarbības veicināšana, *inter alia* likviditātes apsvērumu dēļ nodrošinot to, ka **principā** rēķinus, tai skaitā no MVU, par piegādēm un pakalpojumiem apmaksā viena mēneša laikā.
- (8) Maksājumu kavējumu novēršanas mērķi iekšējā tirgū nevar apmierinoši sasniegt dalībvalstis, kas darbojas atsevišķi, un tādēļ **Savienība** to var sasniegt labāk. Šī direktīva nepārsniedz to, kas ir nepieciešams šā mērķa sasniegšanai. Šī direktīva tāpat kopumā atbilst subsidiaritātes principa un proporcionalitātes principa prasībām, kas noteiktas Līguma **par Eiropas Savienību** 5. pantā.
- (9) Šī direktīvas būtu jāattiecinā uz maksājumiem, ko veic kā atlīdzību komercdarījumos, un tai nebūtu jāreglamentē darījumi ar patērētājiem, procentu **maksājumi** saistībā ar citiem maksājumiem, t. i., maksājumi atbilstīgi tiesību aktiem par čekiem un pārvedu vekseliem, maksājumi zaudējumu kompensācijai, tai skaitā apdrošināšanas sabiedrību maksājumi. **Būtu jānodrošina arī iespēja dalībvalstīm izslēgt parādus, kas ir pakļauti maksātnespējas procedūrām, tostarp procedūrām kuru mērķis ir parādu pārstrukturēšana.**
- (10) Šai direktīvai būtu jāreglamentē visi komercdarījumi neatkarīgi no tā, vai tos veic starp privātiem vai publiskiem uzņēmumiem vai starp uzņēmumiem un valsts iestādēm, ņemot vērā faktu, ka valsts iestādes rīkojas ar ievērojamu maksājumu apjomu. Tādēļ būtu arī jāreglamentē visi komercdarījumi starp galvenajiem līgumslēdzējiem un viņu piegādātājiem un apakšuzņēmējiem.
- (11) Fakts, ka šī direktīva attiecas uz brīvajām profesijām, nenozīmē, ka jomās, uz ko neattiecas šī direktīva, dalībvalstīm būtu jāizturas pret brīvo profesiju pārstāvjiem kā pret uzņēmumiem vai uzņēmējiem.
- (12) Maksājuma kavējums ir līguma pārkāpums, kas zemās vai nulles kavējuma procentu likmes un/vai atlīdzināšanas procedūras ilguma dēļ debitoriem vairumā dalībvalstu ir kļuvis finansiāli izdevīgs. Lai šo tendenci pavērstu pretējā virzienā un nodrošinātu to, ka nelabvēlīgo seku dēļ maksājumu kavēšana nav izdevīga, ir **nepieciešama izšķiroša pāreja uz tūlītējas maksājumu veikšanas kultūru, saskaņā ar kuru** procentu pieprasīšanas tiesību **izslēgšana vienmēr tiktu uzskatīta** par **redzami** negodīgu līguma **noteikumu vai praksi. Šai pārejai būtu jāparedz arī īpaši noteikumi par maksājumu termiņiem un kreditoriem radušos izmaksu kompensēšanu un tas, ka tiesību uz piedziņas izmaksu kompensēšanu izslēgšana ir uzskatāma par redzami netaisnu.**

¹ *OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp.*

- (12.a) Attiecīgi būtu jānosaka, ka līgumā paredzētie uzņēmumu savstarpējie maksājumi parasti jāveic ne vairāk kā 60 kalendāro dienu laikā. Tomēr var būt apstākļi, kuros uzņēmumiem nepieciešami ilgāki maksājumu veikšanas termiņi, piemēram, gadījumos, kad uzņēmumi vēlas saviem klientiem piešķirt tirdzniecības aizdevumu. Tādēļ vajadzētu saglabāt iespēju līgumslēdzējām pusēm īpaši vienoties par maksājumu veikšanas termiņiem, kas ilgāki par 60 dienām, tomēr ar nosacījumu, ka šāda termiņa pagarināšana nav redzami netaisna attiecībā pret kreditoru.*
- (12.b) To preču piegādē un pakalpojumu sniegšanā par atlīdzību, kuriem piemēro šo direktīvu, būtu jāiekļauj arī valsts iestāžu pasūtīto darbu projektēšana un veikšana, kā arī celtniecības un inženierbūvniecības darbi.*
- (13) *Savienības tiesību aktu konsekvences dēļ jēdziena „līgumslēdzēja iestādes” definīcija, kas izklāstīta 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Direktīvā 2004/17/EK, ar ko koordinē iepirkuma procedūras, kuras piemēro subjektiem, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs¹, un 1. panta 9. punktā Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Direktīvā 2004/18/EK par valsts pasūtīto darbu, piegāžu un pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru koordinēšanu², būtu jāpiemēro arī šīs direktīvas nolūkā.*
- (14) Likumiskie procenti par *maksājuma kavējumu* būtu jāaprēķina par katru kavējuma dienu kā vienkārši procenti saskaņā ar Padomes 1971. gada 3. jūnija Regulu (EEK, *Euratom*) Nr. 1182/71, ar ko nosaka laikposmiem, datumiem un termiņiem piemērojamus noteikumus³.
- (14.a) Ar šo direktīvu nevajadzētu likt kreditoram pieprasīt procentus par maksājuma kavējumu. Maksājuma kavējuma gadījumā šai direktīvai būtu jāļauj kreditoram pieprasīt procentus par maksājuma kavējumu bez iepriekšēja brīdinājuma par līguma noteikumu nepildīšanu vai citiem līdzīgiem paziņojumiem, ar kuriem debītoram atgādina par tā pienākumu samaksāt.*
- (14.b) Lai varētu pieprasīt procentus par maksājuma kavējumu, debītoram maksājums būtu jāuzskata par novēlotu tad, ja kreditors noteiktajā datumā nav saņēmis tam pienākošos summu, ar nosacījumu, ka kreditors ir izpildījis savus juridiskos un līgumā noteiktos pienākumus.*
- (14.c) Rēķini rada pamatu maksājuma pieprasīšanai un ir svarīgi dokumenti preču piegādes un pakalpojumu sniegšanas darījumu vērtības ķēdē, tostarp maksājuma veikšanas termiņa noteikšanā. Šīs direktīvas nolūkā dalībvalstīm būtu jāveicina tādu sistēmu izveide, kas sniedz juridisku noteiktību attiecībā uz konkrēto datumu, kurā debītoram saņem rēķinus, tostarp e-rēķinu jomā, kurā rēķinu saņemšana varētu radīt elektroniskus apstiprinājumus un kurai daļēji piemērotu Padomes 2010. gada*

¹ OV L 134, 30.4.2004., 1. lpp.

² OV L 134, 30.4.2004., 114. lpp.

³ OV L 124, 8.6.1971., 1. lpp.

*13. jūlija Direktīvu 2010/45/ES, ar ko Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu groza attiecībā uz rēķinu piesūtīšanas noteikumiem*¹.

(15) Nepieciešama taisnīga kompensācija kreditoriem par *piedziņas izmaksām, kas radušās maksājuma kavējuma dēļ*, lai nodrošinātu, ka nelabvēlīgo seku dēļ maksājumu kavējumi nav izdevīgi. Piedziņas izmaksās būtu jāiekļauj arī saistītās administratīvās izmaksas un kompensācija par iekšējām izmaksām, kas radušās maksājuma kavējuma dēļ, un tām šajā direktīvā jāparedz *nemainīga minimālā* ■ summa, ar ko var papildināt kavējuma procentus. *Nemainīgas summas veidā noteiktas kompensācijas mērķim vajadzētu būt ar piedziņu saistīto administratīvo un iekšējo izmaksu samazināšanai*. Būtu jāapsver piedziņas izmaksu kompensācija, neskarot valstu noteikumus, saskaņā ar kuriem valsts tiesnesis var piešķirt kreditoram papildu atlīdzinājumu par zaudējumiem, kas saistīti ar debitora maksājuma kavējumu.

(15.a) Papildus tiesībām saņemt nemainīgas summas maksājumu, lai segtu piedziņas iekšējās izmaksas, kreditoriem vajadzētu noteikt arī tiesības uz citu piedziņas izmaksu atlīdzināšanu, kuras tiem rodas debitora maksājuma kavējuma dēļ. Šādās izmaksās it īpaši būtu jāiekļauj izmaksas, kas kreditoriem rodas saistībā ar advokāta vai parādu piedzīšanas aģentūras nolīgšanu.

(15.b) Šai direktīvai nevajadzētu skart dalībvalstu tiesības paredzēt tādu nemainīgas summas piedziņas izmaksu kompensēšanu, kuras ir lielākas un līdz ar to kreditoram izdevīgākas, vai palielināt šīs summas, cita starpā lai ņemtu vērā inflāciju.

(16) *Šai direktīvai nevajadzētu likt šķēršļus maksājumu veikšanai pa daļām vai nevienmērīgai maksājumu veikšanai. Tomēr katrs maksājums vai tā daļa būtu jāveic saskaņā ar līguma noteikumiem un tam/tai būtu jāpiemēro šajā direktīvā izklāstītie noteikumi par maksājuma kavējumu.*

(17) *Publiskajām iestādēm parasti ir pieejamas drošākas, uzticamākas un nepārtrauktākas ienākumu plūsmas nekā ■ uzņēmumiem. ■ Turklāt daudzas publiskās iestādes finansējumu var iegūt ar daudz izdevīgākiem nosacījumiem nekā ■ uzņēmumi. Vienlaikus publiskās iestādes savu mērķu sasniegšanā ir mazāk atkarīgas no stabili tirdzniecības sakaru veidošanas nekā uzņēmumi. Līdz ar to ilgi maksājumu veikšanas termiņi un publisko iestāžu pieļauti novēloti maksājumi par precēm un pakalpojumiem rada nepamatotas izmaksas ■ uzņēmumiem ■. Tādēļ ir atbilstīgi ieviest īpašus noteikumus attiecībā uz komercdarījumiem, kas saistīti ar precēm vai pakalpojumiem, kurus publiskajām iestādēm piegādā/sniedz uzņēmumi, īpaši paredzot tādu maksājumu veikšanas termiņus, kas parasti nepārsniedz 30 kalendārās dienas, ja vien līgumā nav īpaši noteikts citādi un ar nosacījumu, ka tam ir objektīvs pamatojums saistībā ar līguma īpatnībām un ka šis termiņš nekādā gadījumā nepārsniedz 60 kalendārās dienas.*

(17.a) Tomēr būtu jāņem vērā to publisko iestāžu īpašā situācija, kuras veic rūpnieciska vai tirdznieciska rakstura saimniecisko darbību, tirgū piedāvājot preces vai pakalpojumus publiska uzņēmuma statusā. Šajā nolūkā, pastāvot zināmiem nosacījumiem,

¹ *OV L 189, 22.7.2010., 1. lpp.*

vajadzētu ļaut dalībvalstīm pagarināt likumā noteikto maksājuma veikšanas termiņu līdz ilgākais 60 kalendārajām dienām.

- (17.b) *Saistībā ar maksājuma kavējumu īpašu iemeslu bažām rada situācija veselības aprūpes pakalpojumu jomā daudzās dalībvalstīs. Līdz ar Eiropas iedzīvotāju novecošanos, vidējā paredzamā mūža ilguma palielināšanos un medicīnas attīstību veselības aprūpes sistēmām kā svarīgai Eiropas sociālās infrastruktūras daļai savas vajadzības bieži vien nākas pielāgot pieejamajam finansējumam. Visām šīm sistēmām jābūt līdzsvarā ar uzdevumu prioritātes veselības aprūpē izvirzīt tā, lai pacientu vajadzības būtu līdzsvarā ar pieejamajiem finanšu resursiem. Tādēļ būtu jāparedz, ka dalībvalstīs veselības aprūpes pakalpojumus sniedzošajām publiskajām vienībām drīkst atļaut zināmu elastību saistību izpildē. Šajā nolūkā, pastāvot zināmiem nosacījumiem, vajadzētu ļaut dalībvalstīm tiesību aktos noteikto maksājumu veikšanas termiņu pagarināt līdz 60 kalendārajām dienām. Tomēr dalībvalstīm būtu jāpieliek visas pūles, lai nodrošinātu, ka maksājumi veselības aprūpes nozarē tiek veikti tiesību aktos noteiktajos termiņos.*
- (17.c) *Lai neapdraudētu šīs direktīvas mērķa sasniegšanu, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka komercdarījumos apstiprināšanas vai pārbaudes procedūras maksimālais ilgums parasti nepārsniedz 30 kalendārās dienas. Tomēr būtu jāparedz, ka pārbaudes procedūras ilgums drīkst pārsniegt 30 kalendārās dienas, piemēram, īpaši sarežģītu līgumu gadījumos, ja tas ir īpaši noteikts līgumā un citos attiecīgajos konkursa dokumentos un ja tas nav redzami netaisni attiecībā pret kreditoru.*
- (17.d) *Attiecībā uz finansēšanu un tirdzniecības sakariem Savienības iestāžu situācija ir salīdzināma ar dalībvalstu valsts iestāžu situāciju. Padomes 2002. gada 25. jūnija Regula (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienu vispārējam budžetam¹, nosaka, ka Savienības institūciju izdevumu apzināšana, apstiprināšana un samaksa jāpabeidz termiņos, kas paredzēti īstenošanas noteikumos. Šie īstenošanas noteikumi ir izklāstīti Komisijas 2002. gada 23. decembra Regulā (EK, Euratom) Nr. 2342/2002, ar ko paredz īstenošanas kārtību Padomes Regulai (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienu vispārējam budžetam², un tie precizē apstākļus, kādos kreditoriem, kas maksājumus saņem novēloti, ir tiesības saņemt soda procentus. Ņemot vērā to, ka minētās regulas pašlaik tiek pārskatītas, būtu jānodrošina, ka Savienības institūcijām maksājumu veikšanai atvēlētie termiņi tiek saskaņoti ar tiesību aktos noteiktajiem termiņiem, ko saskaņā ar šo direktīvu piemēro publiskajām iestādēm.*
- (18) *Šai direktīvai būtu jāaizliedz iespēja ļaunprātīgi izmantot brīvību slēgt līgumus par jaunu kreditoram. Līdz ar to gadījumos, kad līguma noteikums vai prakse attiecībā uz maksājuma datumu vai termiņu, procentu likmi par maksājuma kavējumu vai kompensāciju par piedziņas izmaksām nav attaisnojams(-a), pamatojoties uz debitoram piešķirtajiem nosacījumiem, vai arī tas/tā galvenokārt kalpo debitora papildu likviditātes nodrošināšanai uz kreditora rēķina, to var uzskatīt par šāda veida ļaunprātīgu izmantošanu. Šajā nolūkā saskaņā ar akadēmisko Vienotā modeļa*

¹ OV L 248, 16.9.2002., 1. lpp.

² OV L 357, 31.12.2002., 1. lpp.

projektu jebkurš līguma noteikums vai prakse, kas pretēji labai ticībai un taisnīgai darījumu veikšanai acīmredzami novirzās no labas komercprakses, būtu jāuzskata par negodīgu attiecībā pret kreditoru. It īpaši par redzami netaisnu vienmēr būtu jāuzskata tiesību pieprasīt procentus atklāta izslēgšana, turpretī tiesību uz piedziņas izmaksu kompensēšanu izslēgšana būtu jāpieņem par redzami netaisnu. Šī direktīva nedrīkstētu ietekmēt valstu noteikumus, kas attiecas uz līgumu slēgšanas veidu vai kas regulē līgumu tādu noteikumu spēkā esamību, kas kaitē debitoram.

(18.a) Saisībā ar pastiprinātajiem centieniem novērst līgumu slēgšanas brīvības ļaunprātīgu izmantošanu, kaitējot kreditoriem, oficiāli atzītām struktūrām, kas pārstāv uzņēmumus, un struktūrām, kas ir leģitīmi ieinteresētas pārstāvēt uzņēmumus, būtu jānodrošina iespēja ierosināt lietu attiecīgās valsts tiesā vai administratīvajā struktūrā, lai novērstu tādu līguma noteikumu vai prakses turpmāku izmantošanu, kura ir redzami netaisna attiecībā pret kreditoru.

(18.b) Lai sniegtu ieguldījumu šīs direktīvas mērķa sasniegšanā, dalībvalstīm būtu jāveicina paraugprakses izplatīšanās, tostarp iedrošinot publicēt tūlītējo maksātāju sarakstu.

- (19) Ir vēlams nodrošināt, lai kreditori varētu saglabāt īpašumtiesības uz nediskriminējoša pamata visā *Savienībā*, ja īpašumtiesību saglabāšanas klauzula ir spēkā saskaņā ar piemērojamiem valsts noteikumiem, kas atbilst starptautiskajām privāttiesībām.
- (20) Šī direktīva tikai definē terminu „izpildāms spriedums”, bet nereglamentē dažādas šāda sprieduma piespiedu izpildes procedūras un nosacījumus, ar kuriem šāda sprieduma piespiedu izpildi var apturēt vai atlikt.
- (21) Maksājumu kavējumu sekas var būt efektīvas, tikai ja ar tām kopā paredz atlīdzināšanas procedūras, kas ir ātras un kreditoram labvēlīgas. Atbilstīgi Līguma *par Eiropas Savienības darbību 18. pantā* esošajam nediskriminēšanas principam šīm procedūrām vajadzētu būt pieejamām visiem *Savienībā* reģistrētiem kreditoriem.

(21.a) Lai atvieglotu šīs direktīvas noteikumu ievērošanu, dalībvalstīm būtu jāveicina starpniecības un citu alternatīvu strīdu izšķiršanas veidu izmantošana. Pamatnoteikumi par Savienības līmeņa starpniecības sistēmām, it īpaši pārrobežu strīdu gadījumos, jau ir izklāstīti Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 21. maija Direktīvā 2008/52/EK par konkrētiem mediatācijas aspektiem civillietās un komercietās¹. Dalībvalstīm būtu arī jānodrošina ieinteresētās personas izstrādāt brīvprātīgi piemērojamus rīcības kodeksus ar mērķi īpaši veicināt šīs direktīvas īstenošanu.

- (22) Jānodrošina, lai bezstrīdus prasījumu piedziņas procedūras attiecībā uz maksājumu kavējumiem komercdarījumos *neatkarīgi no parāda summas* būtu iespējams pabeigt īsā laikā, *tostarp izmantojot paātrinātu procedūru.*
- (23) Pienākums transponēt šo direktīvu valsts tiesību aktos būtu jāattiecina uz tiem noteikumiem, kuri būtiski mainīti salīdzinājumā ar Direktīvu 2000/35/EK. Pienākums

¹ *OV L 136, 24.5.2008., 3. lpp.*

transponēt nemainītos noteikumus izriet no minētās direktīvas.

- (24) Šī direktīva nedrīkstētu skart dalībvalstu pienākumus attiecībā uz termiņiem Direktīvas 2000/35/EK transponēšanai valsts tiesību aktos un tās piemērošanai,

(24.a)Saskaņā ar 34. punktu Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu¹ dalībvalstis tiek mudinātas gan savām, gan Savienības vajadzībām izstrādāt tabulas, kas pēc iespējas labāk atspoguļotu savstarpējo saistību starp šo direktīvu un tās transponēšanas pasākumiem attiecīgajā valstī, kā arī publiskot šīs tabulas.

IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Priekšmets un piemērošanas joma

-1. Šīs direktīvas mērķis ir cīnīties pret maksājumu kavējumiem komercdarījumos, lai nodrošinātu iekšējā tirgus pienācīgu darbību, tādējādi veicinot uzņēmumu un it īpaši MVU konkurētspēju.

1. Šo direktīvu piemēro visiem maksājumiem, kas tiek veikti kā atlīdzība komercdarījumos.
2. **Dalībvalstis** var izslēgt **█** parādus, uz kuriem attiecas pret debitoru vērsts maksātnespējas process, **tostarp process ar mērķi pārstrukturēt parādu.**

2. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

- (1) „komercdarījumi” ir darījumi starp uzņēmumiem vai starp uzņēmumiem un publiskām iestādēm, kuri izraisa preču piegādi vai pakalpojumu sniegšanu par atlīdzību;
- (2) „publiska iestāde” ir līgumslēdzēja iestāde, kas definēta **Direktīvas 2004/17/EK 2. panta 1.punkta a) apakšpunktā un Direktīvas 2004/18/EK 1. panta 9. punktā, neatkarīgi no līguma priekšmeta vai vērtības;**
- (3) „uzņēmums” ir organizācija, kas nav publiska iestāde un darbojas, veicot neatkarīgu saimniecisku vai profesionālu darbību, pat ja to veic viena persona;
- (4) „maksājuma kavējums” ir maksājuma neveikšana **līgumā vai tiesību aktos noteiktajā termiņā saskaņā ar 3. panta 1. punktā un 5. panta 1. punktā izklāstajiem**

¹ **OV C 321, 31.12.2003., 1. lpp.**

nosacījumiem;

- (5) „kavējuma procenti” ir likumiskie procenti *par maksājuma kavējumu* vai procenti, par *kuru likmi* uzņēmumi ■ vienojušies, *kam piemēro 6. panta noteikumus;*
- (6) „likumiskie procenti *par maksājuma kavējumu*” ir vienkārši procenti par maksājuma kavējumu, kuru likme atbilst *pamatlikmei, kam pieskaitīti vismaz astoņi procentpunkti;*
- (6.a) „pienācīga summa” ir pamatsumma, kas būtu bijusi jāsamaksā līgumā vai tiesību aktos noteiktajā termiņā, ieskaitot arī rēķinā vai tam līdzvērtīgā maksājuma pieprasījumā uzrādītos piemērojamos nodokļus, nodevas un maksas;**
- (7) „pamatlikme” ir viena no tālāk minētām likmēm:
- a) procentu likme, ko Eiropas Centrālā banka piemēro savām jaunākajām galvenajām refinansēšanas operācijām vai galējā procentu likme, kas noteikta šādu operāciju mainīgas procentu likmes izsoles procedūrās;
- b) dalībvalstij, *kuras valūta nav euro*, — savas valsts bankas noteiktā līdzvērtīgā likme.
- (8) „īpašumtiesību saglabāšana” ir līgums, saskaņā ar kuru pārdevējs saglabā īpašumtiesības uz attiecīgām precēm, līdz cena nav pilnīgi samaksāta;
- (9) „izpildāms spriedums” ir tiesas vai citas kompetentas iestādes izdots lēmums, spriedums vai rīkojums par maksājuma tūlītēju samaksu vai samaksu pa daļām, kas ļauj kreditoram piespiedu izpildes ceļā saņemt savu prasījumu no debitora, tai skaitā pagaidām izpildāms lēmums, spriedums vai rīkojums.

3. pants

Darījumi starp uzņēmumiem

1. Dalībvalstis nodrošina, ka komercdarījumos starp uzņēmumiem kreditoram ir tiesības uz procentiem par maksājuma kavējumu bez vajadzības atgādināt *gadījumos, kad tiek izpildīti* šādi nosacījumi:
- a) kreditors ir izpildījis savas līgumsaistības un juridiskos pienākumus; and
- b) kreditors nav saņēmis attiecīgo summu laikā un debitors ir atbildīgs par nokavējumu.
2. Ja izpildīti 1. punktā minētie nosacījumi, dalībvalstis nodrošina, ka:
- a) *kreditoram ir tiesības pieprasīt procentus* par maksājuma kavējumu ■ no dienas, kas seko līgumā noteiktajai maksājumu dienai vai maksājumu laika beigu dienai;

- b) ja maksājumu diena vai maksājumu laika beigu diena līgumā nav noteikta, **kredītoram ir tiesības pieprasīt procentus par maksājuma kavējumu, beidzoties vienam** no šādiem termiņiem:
- i) 30 **kalendārās** dienas pēc tam, kad debitors saņēmis fakturrēķinu vai līdzvērtīgu maksājuma pieprasījumu;
  - ia) **ja rēķina vai līdzvērtīga maksājuma pieprasījuma saņemšanas diena nav skaidri noteikta — 30 kalendārās dienas pēc preču vai pakalpojumu saņemšanas dienas;**
  - ii) ja debitors saņem fakturrēķinu vai līdzvērtīgu maksājuma pieprasījumu agrāk nekā preces vai pakalpojumus — 30 **kalendārās** dienas pēc preču vai pakalpojumu saņemšanas;
  - iii) ja pieņemšanas vai pārbaudes procedūra, ar kuru ir jāpārbauda preču vai pakalpojumu atbilstība līgumam, ir paredzēta ar likumu vai līgumā un ja debitors saņem fakturrēķinu vai līdzvērtīgu maksājuma pieprasījumu agrāk vai dienā, kad notiek šāda pieņemšana vai pārbaude, — 30 **kalendārās** dienas pēc minētās dienas;
- 2.a **Dalībvalstis nodrošina, ka 2. punkta b) apakšpunkta iii) daļā minētās pieņemšanas vai pārbaudes procedūras ilgums nepārsniedz 30 dienas, ja vien līgumā nav īpaši noteikts citādi un ar nosacījumu, ka tas nav redzami netaisni attiecībā pret kredītoru 6. panta nozīmē.**
- 2.b **Dalībvalstis nodrošina, ka līgumā noteiktais maksājuma termiņš nepārsniedz 60 kalendārās dienas, ja vien līgumā nav īpaši noteikts citādi un ar nosacījumu, ka tas nav redzami netaisni attiecībā pret kredītoru 6. panta nozīmē.**
3. Dalībvalstis nodrošina, ka pamatlikme, ko piemēro:
- a) attiecīgā gada pirmajā pusgadā piemēro pamatlikmi, kas atbilst minētā gada 1. janvārī spēkā esošajai likmei;
  - b) attiecīgā gada otrajā pusgadā piemēro pamatlikmi, kas atbilst minētā gada 1. jūlijā spēkā esošajai likmei.

4. pants

Piedzīņas izmaksu kompensācija

1. Dalībvalstis nodrošina, ka gadījumā, ja saskaņā ar 3. **vai** 5. pantu komercdarījumos ir maksājami kavējuma procenti **■**, **kredītoram** ir tiesības saņemt no debitora **mazākais** nemainīgu summu EUR 40 **apjomā**; **■**
2. Dalībvalstis nodrošina, ka **nemainīgā summa**, kas **minēta** 1. punktā, ir **maksājama**

automātiski bez vajadzības atgādināt un kā kompensācija kreditoram par piedziņas izmaksām.

3. **Kreditoram** papildus 1. punktā *minētajai nemainīgajai summai* ir tiesības prasīt saprātīgu kompensāciju no debitora par **jebkādām** piedziņas izmaksām, kas **pārsniedz minēto nemainīgo summu un kas** radušās debitora maksājuma kavējuma dēļ. **Tā varētu ietvert izdevumus, kas radušies, cita starpā nolīgšot advokātu vai parādu piedziņas aģentūru.**

5. pants

Darījumi starp uzņēmumiem un publiskām iestādēm

1. Dalībvalstis nodrošina, ka komercdarījumos, **kuros debitors ir publiska iestāde, beidzoties 2., 2.a vai 4. punktā noteiktajam termiņam**, kreditoram bez vajadzības atgādināt ir tiesības saņemt **likumiskus procentus par maksājuma kavējumu**, ja izpildīti šādi nosacījumi:
  - a) kreditors ir izpildījis savas līgumsaistības un juridiskos pienākumus;
  - b) kreditors nav saņēmis attiecīgo summu laikā un debitors ir atbildīgs par nokavējumu.
2. **Dalībvalstis** nodrošina, ka **komercdarījumos, kuros debitors ir publiska iestāde,**
█
  - b) **█ maksājumu termiņš nepārsniedz vienu** no šādiem laikposmiem:
    - i) 30 **kalendārās** dienas pēc tam, kad debitors saņēmis fakturrēķinu vai līdzvērtīgu maksājuma pieprasījumu;
    - ii) ja debitors saņem fakturrēķinu vai līdzvērtīgu maksājuma pieprasījumu agrāk nekā preces vai pakalpojumus — 30 **kalendārās** dienas pēc preču vai pakalpojumu saņemšanas;
    - iii) ja pieņemšanas vai pārbaudes procedūra, ar kuru ir jāpārbauda preču vai pakalpojumu atbilstība līgumam, ir paredzēta ar likumu vai līgumā un ja debitors saņem fakturrēķinu vai līdzvērtīgu maksājuma pieprasījumu agrāk vai dienā, kad notiek šāda pieņemšana vai pārbaude, — 30 **kalendārās** dienas pēc minētās dienas;
    - iiii) **ja rēķina vai līdzvērtīga maksājuma pieprasījuma saņemšanas diena nav skaidri noteikta — 30 kalendārās dienas pēc preču vai pakalpojumu saņemšanas dienas;**
  - ba) **rēķina saņemšanas diena nav noteikta līgumā, kas noslēgts starp debitoru un**

kreditoru.

2.a Dalībvalstis 2. punkta a) apakšpunktā minētos termiņus var pagarināt līdz maksimālais 60 kalendārajām dienām:

- a) *publiskām iestādēm, kuras veic rūpnieciska vai tirdznieciska rakstura saimniecisko darbību, tirgū piedāvājot preces vai pakalpojumus, un kuras kā publiski uzņēmumi ir pakļautas pārredzamības prasībām, kas noteiktas Komisijas 2006. gada 16. novembra Direktīvā 2006/111/EK par dalībvalstu un publisku uzņēmumu finansiālo attiecību pārredzamību, kā arī par dažu uzņēmumu finanšu pārredzamību¹;*
- b) *publiskām vienībām, kas sniedz veselības aprūpes pakalpojumus un kas šajā nolūkā ir pienācīgi atzītas.*

Ja dalībvalsts nolemj pagarināt termiņus saskaņā ar šī punkta pirmo daļu, tā piecu gadu laikā pēc 11. panta 1. punktā minētā datuma nosūta Komisijai ziņojumu par tā īstenošanu.

Pamatojoties uz to, Komisija Eiropas Parlamentam un Padomei iesniedz ziņojumu, kurā norāda, kuras dalībvalstis ir pagarinājušas termiņus saskaņā ar šī punkta pirmo daļu un kurā ņemta vērā šādas pagarināšanas ietekme uz iekšējā tirgus darbību, it īpaši uz MVU. Šim ziņojumam nepieciešamības gadījumā pievieno attiecīgus priekšlikumus.

- 3. Dalībvalstis nodrošina, ka 2. panta b) apakšpunkta iii) daļā minētās pieņemšanas vai pārbaudes procedūras ilgums nepārsniedz 30 kalendārās dienas *pēc preču vai pakalpojumu saņemšanas dienas*, ja vien *līgumā un* konkursa dokumentācijā **█** nav *īpaši* noteikts citādi *un ar nosacījumu, ka tas nav redzami netaisni attiecībā pret kreditoru 6. panta nozīmē.*
- 4. Dalībvalstis nodrošina, ka līgumā noteiktais maksājumu laiks nepārsniedz **2. pantā** paredzētos termiņus, ja vien *līgumā nav īpaši noteikts citādi un ar nosacījumu, ka tam ir objektīvs pamatojums, ņemot vērā līguma īpatnības, un ka jebkurā gadījumā tas nepārsniedz 60 kalendārās dienas.*

█

- 6. Dalībvalstis nodrošina, ka **█** :
  - a) attiecīgā gada pirmajā pusgadā piemēro pamatlikmi, kas atbilst minētā gada 1. janvārī spēkā esošajai likmei;
  - b) attiecīgā gada otrajā pusgadā piemēro pamatlikmi, kas atbilst minētā gada 1. jūlijā spēkā esošajai likmei.

¹ *OV L 318, 17.11.2006., 17. lpp.*

6. pants

Netaisni līguma noteikumi un prakse

1. Dalībvalstis paredz, ka līguma **noteikums vai prakse** attiecībā uz maksājuma dienu vai **termiņu, maksājuma kavējuma procentu likmi** vai piedziņas **izmaksu kompensāciju** nav izpildāma vai **rada** iemeslu prasībai par zaudējumu atlīdzību, ja tā ir redzami netaisna pret kreditoru.

Nosakot, vai **šāds noteikums vai prakse** ir redzami netaisna pret kreditoru **šī punkta pirmās daļas nozīmē**, ņem vērā visus lietas apstākļus, tai skaitā:

- a) **jebkādu būtisku novirzi no labas tirdzniecības prakses, kas ir pretēji labai ticībai un taisnīgai darījumu veikšanai;**
  - b) ražojuma vai pakalpojuma īpašības;
  - c) to, vai debitoram ir objektīvs iemesls novirzīties no likumiskās *procentu* likmes **par maksājuma kavējumu**, 3. panta 2. punkta b) apakšpunktā, 5. panta 2. punktā, 5. panta 2. punkta a) apakšpunktā un 5. panta 4. punktā minētā **maksājumu termiņa vai no 4. panta 1. punkta** noteikumiem.
- 1.a **Šī panta 1. punkta nolūkā** par redzami netaisnu **█** uzskata **noteikumu vai praksi, kas izslēdz tiesības pieprasīt procentus par maksājuma kavējumu.**
  - 1.b **Šī panta 1. punkta nolūkā** par redzami netaisnu **pieņem noteikumu vai praksi, kas izslēdz tiesības pieprasīt 4. pantā minēto piedziņas izmaksu kompensāciju.**
2. Dalībvalstis nodrošina to, ka kreditoru un konkurentu interesēs pastāv adekvāti un efektīvi līdzekļi, lai novērstu turpmāku tādu **noteikumu un prakses** izmantošanu, kas ir redzami **netaisni** 1. punkta nozīmē.
  3. Panta 2. punktā minētie līdzekļi ietver noteikumus, *atbilstoši* kuriem **par uzņēmumus pārstāvošām oficiāli atzītas organizācijas vai organizācijas, kas ir leģitīmi ieinteresētas pārstāvēt uzņēmumus**, var saskaņā ar attiecīgās valsts likumiem iesniegt prasību tiesā vai kompetentās pārvaldes iestādēs, pamatojoties uz to, ka **līguma noteikumi vai prakse** ir redzami **netaisna 1. punkta nozīmē**, lai šīs organizācijas varētu piemērot piemērotus un efektīvus līdzekļus to turpmākas izmantošanas novēršanai.

7. pants

Pārredzamība un izpratnes veicināšana

1. Dalībvalstis nodrošina pilnīgu pārredzamību attiecībā uz tiesībām un pienākumiem, kas izriet no šīs direktīvas, **tostarp darot publiski pieejamu** piemērojamo likumisko procentu likmi **par maksājuma kavējumu.**

2. *Komisija internetā dara publiski pieejamu detalizētu jaunāko informāciju par likumiskajām procentu likmēm, ko piemēro visās dalībvalstīs maksājuma kavējuma gadījumā komercdarījumos.*
3. *Vajadzības gadījumā dalībvalstis izmanto profesionālas publikācijas, reklāmas kampaņas vai jebkurus citus funkcionālus līdzekļus, lai veicinātu izpratni par līdzekļiem uzņēmumu savstarpējo maksājumu kavējumu novēršanai.*
4. *Dalībvalstis var mudināt tūlītējas maksājumu veikšanas kodeksu izstrādi, kuros būtu skaidri noteikti maksājumu veikšanas termiņi un atbilstīga kārtība, kādā risināt strīdus maksājumu veikšanas jomā, vai jebkādas citas iniciatīvas, lai risinātu maksājumu kavējumu problēmu un sniegtu ieguldījumu tādas tūlītējas maksājumu veikšanas kultūras pilnveidē, kas veicinātu šīs direktīvas mērķu sasniegšanu.*

7.a pants

Maksājumu veikšanas grafiki

Šī direktīva neskar pušu tiesības saskaņā ar piemērojamo valsts tiesību aktu attiecīgajiem noteikumiem vienoties par maksājumu veikšanas grafikiem, kas paredz maksājumu veikšanu pa daļām. Šādos gadījumos, kad kāda no šīm daļām netiek samaksāta noteiktajā dienā, šajā direktīvā paredzētos procentus un kompensācijas aprēķina, pamatojoties tikai uz nokavēto maksājumu summām.

8. pants

Īpašumtiesību saglabāšana

1. Dalībvalstis atbilstīgi piemērojamiem valstu noteikumiem, kas saskan ar starptautiskajiem privāttiesību aktiem, paredz, ka pārdevējam saglabājas īpašumtiesības uz precēm, līdz par tām ir pilnībā samaksāts, ja par īpašumtiesību saglabāšanas klauzulu ir bijusi skaidri izteikta vienošanās starp pircēju un pārdevēju pirms preču piegādes.
2. Dalībvalstis var pieņemt vai paturēt spēkā noteikumus attiecībā uz debitora jau veiktajiem maksājumiem.

9. pants

Bezstrīdus prasību piedziņas procedūras

1. Dalībvalstis nodrošina, ka izpildāmu spriedumu neatkarīgi no parāda summas **parasti** var saņemt 90 kalendārās dienās pēc kreditora prasības iesniegšanas vai pieteikuma tiesā vai citā kompetentā iestādē, **tostarp izmantojot paātrinātu procedūru**, ar nosacījumu, ka parāds vai procedūras jautājumi netiek apstrīdēti. **Dalībvalstis šo**

pieņēmumu veic saskaņā ar attiecīgajiem valsts tiesību aktiem un administratīvajiem noteikumiem.

2. Ar valstu ***tiesību aktiem*** un administratīvajiem ***noteikumiem*** visiem ***Savienībā*** reģistrētiem kreditoriem piemēro vienādus nosacījumus.
3. Aprēķinot 1. punktā minēto laikposmu, neņem vērā:
  - a) dokumentu nodošanas laiku;
  - b) kreditora radītās aizkavēšanās, tādas kā pieteikumu precizēšanai veltīto laiku.
4. ***Šis pants*** neskar Regulas (EK) Nr. 1986/2006 noteikumus.

10. pants

Ziņojums

█

Trīs gadu laikā pēc 11. panta 1. punktā minētā datuma dalībvalstis iesniedz ziņojumu par šīs direktīvas īstenošanu Eiropas Parlamentam un Padomei. Ziņojumam pievieno attiecīgus priekšlikumus.

11. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu ***1. līdz 7.a un 9. panta*** prasības līdz ...*. Dalībvalstis tūlīt dara Komisijai zināmu minēto noteikumu tekstu █.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Tās iekļauj arī norādi, ka atsauces uz direktīvu, kuru atceļ ar šo direktīvu, spēkā esošajos normatīvajos un administratīvajos aktos uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce un kā formulējama minētā norāde.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus savu tiesību aktu galvenos noteikumus, kurus tās pieņem jomā, uz ko attiecas šī direktīva.
3. Dalībvalstīs var palikt spēkā vai stāties spēkā noteikumi, kas ir labvēlīgāki kreditoram nekā šīs direktīvas izpildei vajadzīgie noteikumi.

---

* ***Divi gadi pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā.***

4. Transponējot šo direktīvu, dalībvalstis **nolemj, vai** izslēgt līgumus, kas noslēgti pirms 1. punktā minētā datuma.

12. pants

Atcelšana

Direktīvas 2000/35/EK atcelšana stājas spēkā [11. panta 1. punktā noteiktais datums], neskarot dalībvalstu pienākumus attiecībā uz termiņu direktīvas transponēšanai valsts tiesību aktos un tās piemērošanai un izņemot līgumus, kas noslēgti pirms ... un uz kuriem saskaņā ar 11. panta 4. punktu šī direktīva neattiecas.

Atsauces uz atcelto direktīvu uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu, un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu, **kas iekļauta** pielikumā.

13. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā [divdesmitajā] dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

14. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Eiropas Parlamenta vārdā

priekšsēdētājs

Padomes vārdā

priekšsēdētājs

---

* ***Divi gadi pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā.***